

Posudek diplomové práce

Diplomand: Lucie Lašťovková
Studijní obor: španělština
Téma práce: *Hispanoamerický román o diktátorovi: Roa Bastos a Vargas Llosa*
Rozsah: 107 str. + CD
Vedoucí: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.
Oponent: doc. PhDr. Hedvika Vydrová
Datum obhajoby: 23. 1. 2008

Práce Lucie Lašťovkové má zřetelně formulovaný záměr a je přehledně rozvržená. Chce na základě rozboru dvou románů (*Yo el Supremo* a *La fiesta del chivo*) ověřit, zda existuje tzv. román o diktátorovi v jisté obecné podobě, jaké jsou jeho případné atributy a jak se naplňují, modifikují či ruší v konkrétním díle.

Není pochyb o tom, že diplomandka obě díla důkladně a citlivě přečetla, a to v originální podobě i v českých překladech. Projevila velkou schopnost práce s vlastními texty i s kritickou literaturou. Druhý a třetí oddíl práce, které jsou stěžejní, předkládají přesvědčivou analýzu narativní struktury obou románů od titulů přes kompozici, pojetí a funkci vypravěče až k nejzávažnějšímu prvku – postavě diktátora. Za výtečné pokládám rozборы mnohosti, nejednoznačnosti a prostupnosti textů přítomných v románu *Já nejvyšší* (dvojí výklad hanopisu, spálená místa atd.), které kontrastují s jistou pravidelností (cykličností) nebo až symetrií (příznačnou pro Vargase Llosu) v rozvržení druhého románu, dále úvahy o rozdílném pojetí vypravěče, prolínání promluvových pásem postav, o zdvojování hlavní postavy Nejvyššího a porovnání pojetí protagonisty, jeho rysů a narativních funkcí v obou dílech. Velice zajímavá pasáž o zdvojování či zmnožování osoby vypravěče v románu *Já nejvyšší* na Já – On – Ty (možná perspektiva svědomí) nabízí srovnání s podobným vypravěčským rozštěpem v románu *Smrt Artemia Cruze C. Fuentese* (a případné pojetí jeho protagonisty také jako jistého typu diktátora).

Oba tyto oddíly jsou dobře formulované (včetně překladů citátů ze sekundární literatury) s minimálními prohřešky proti češtině. S hlediska strukturace jsem měla pouze dojem, že by „Závěrečnému srovnání děl“ (3.2) prospěla větší členitost – číselná, grafická nebo jiná, aby zřetelněji vyvstaly shody a rozdíly, které autorka předkládá.

Podněty, připomínky, výhrady:

- 1) Nejsem si jistá, zda základní pramen, na nějž se autorka odvolává (Pacheco, 1987; případně zdroje – Miliani, na nějž se odvolává on), nesvázaly autorce trochu ruce. Zejména v závěru práce mi připadá, že celou svou důmyslnou analýzu a interpretaci obou románů podřizuje ověření, zda naplňují model (dokonce mluví o schématu a stereotypech) románu o diktátorovi. Domnívám se, že jednotlivá díla mohou vykazovat jisté obecné (typové, žánrové, druhové) rysy nebo principy, ale svou jedinečností onen pomyslný model neustále proměňují a posunují někam jinam.
- 2) Terminologické otázky. Místo českého termínu „žánr“ románu o diktátorovi bych dala přednost termínu „typ“, ale je to námět k diskusi. Obtížné by asi bylo převést do češtiny jeho různé varianty, zmiňované ve španělském souhrnu. Dále pokládám za nepřesné užití termínu „popis“ (příp. „popisovat“). Objevuje se velice často a zpravidla nesprávně místo „vyprávění“, „vypravovat“, „obraz“, „zobrazovat“ ap. (8, 9, 15, 18, 29, 36, 84, 87, 88).

3) Úvodní část.

Citovaný koncept Á. Ramy (12) je jistě obecně platný, ale konkrétně v případě Asturiasova románu (podobně jako Valle-Inclánova *Tyrana Banderase*) nebere v úvahu estetiku avantgardy („odlidštěné“ umění, člověk-loutka atd.). Ještě k Valle-Inclánovi: zasazení do hispanoamerického prostředí je spíše estetické povahy; inspirace mimoliterární realitou naopak mohla být domácí (Primo de Rivera).

Nemyslím, že by novější prózy o diktátorovi a diktaturách čerpaly náměty převážně z minulosti (13). Viz příběhy o událostech v Chile, Uruguayi, Nicaragui.

„Konvenčnější“ nebo „čtivější“ narativní povaha románu Vargase Llosy (18): není odrazem celkového posunu v přístupu k vyprávěcím postupům oproti 60. a 70. letům?

Údaj, že Vargas Llosa napsal svůj román v roce 2000 (17), je matoucí: napsat ho mohl, ale vydal ho v r. 2002.

4) Bibliografie: v seznamu by asi měl být uveden doslov k románu *Já nejvyšší* překladatele J. Forbelského, i když se na něj autorka neodvolává. Je překvapivé, že neodkazuje ani k práci A. Houskové, v seznamu uvedené, která v příslušné pasáži nabízí řadu interpretačních podnětů.

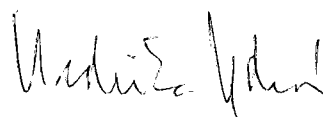
5) Čeština.

Opakující se chyby ve shodě sloves ve 3. os. pl. s podstatnými jmény středního rodu (10, 11) a v rodech min. č. (80, 85).

Skloňování podst. jm. vlastního Paraguay (24, 61). Pokud jde o skloňování jména Roa, je nedůsledné – v některých pádech se skloňuje, v jiných ne. Možná by bylo lepší nechat je v 1. p. a skloňovat pouze druhé příjmení.

Závěrem: přes tyto připomínky pokládám práci Lucie Lašťovkové za zdařilou a doporučuji její přijetí k obhajobě.

Praha 15. 1. 2008



Hedvika Vydrová